

Ekonomie víry

Hošťálková 11. 11. 2018

Písně: 215, 236, 519, 421, 384

Čtení Písma: ev. Matouše 25, 1 - 13

Text kázání: ev. Matouše 25, 13

Milí bratři a sestry,

jak se pomalu krátí dny starého církevního roku, čteme texty Písma, které nás odkazují k tomu, že všechno na světě má svůj počátek a také cíl, své završení - člověk, celý svět i pozemská církev zde na zemi. A zdůrazňuje se přitom, jak je v tom všem rozpoznávání časů nezbytná bdělost a připravenost.

Dnes je nám v podobenství postavena před oči známá pestrobarevná orientální svatební scéna. Skupina družiček čeká na ženicha, aby ho ve slavnostním svatebním průvodu doprovázela do domu nevěsty. To byla tehdy běžná situace. A přece se v tomto příběhu stalo něco neočekávaného: ženich má zpoždění, a družičky byly dlouhým čekáním unaveny a usnuly - všechny. Probudí je teprve křik „**uprostřed noci**“: „**Ženich je tu, jděte mu naproti!**“. Nastala panika. Polovina družiček zásobu svého oleje už vypotřebovala. V zoufalství se obrací na svých pět kolegyň - ještě nějaký olej mají. Nemohou jim však pomoci: Nebylo by dost pro všechny a mohlo by se stát, že by celý slavnostní doprovod skončil trapným fiaskem. Těch pět pošetilých tedy kamsi odbíhá, aby si olej opatřily. A právě v tom okamžiku se objeví ženich a svatební průvod se dává do pohybu. Těch pět přichází příliš pozdě. Když konečně doběhnou, jsou dveře do svatebního sálu už uzavřeny. Olej sice sehnaly, ale je pozdě; s konečnou platností příliš pozdě! Už se dovnitř nedostanou, musí zůstat venku přede dveřmi.

Smysl podobenství je v základních rysech dobře srozumitelný: Svatba - to je starý obraz pro Království Boží; ženich - přicházející Pán; družičky - církev, křesťanské společenství. A základním významem podobenství je: pokyn křesťanům, aby při očekávání na přicházejícího Pána zůstali bdělí a ostražití: „**Bděte!**“. Pokusme se ale některé důrazy této zvěsti rozvést.

Jsou zde představeny dvě rozdílně reagující skupiny lidí: Pět pošetilých a pět rozumných družiček. Nemáme ale rychle rozdělovat na ty, kteří před přicházejícím Pánem obstojí a na ty, kteří selžou. Mezi námi nejsou dvě ostře oddělené třídy lidí: Spravedliví a ti praví na jedné straně, a notoricky selhávající na straně druhé. Podobenství varuje: „*Usnuly všechny družičky - pošetilé i ty rozumné. Všechny se prokázaly jako nemohoucí a slabé*“. Toto „**všechny**“ zní v Bibli nepřeslechnutelně stále znovu: „**Všichni se odchýlili, všichni propadli zvrácenosti...**“ (Řím 3,12).

Tak jsme na tom před svatým Bohem - celá církev, celé lidské pokolení s našimi rozumnými i s našimi pošetilými. Kdo by se tu směl stavět do role spravedlivého? To „**všechny**“ nebo „**všichni**“ ale na druhé straně neznamená, že na světě mezi lidmi není žádný rozdíl. Ve světě jsou rozdílné způsoby lidského žití. Jsou tu rozdílné cesty, jak to již naznačil Pán Ježíš - široká a úzká, cesta a scestí - a není jedno, kterou cestu zvolíme, na co se zaměříme. Od našeho rozhodnutí, na našem jednání závisí velmi mnoho. Život se může utvářet smysluplně, nebo může smysl postrádat.

Můžeme se prokázat jako pošetilí, nebo rozumní. Nabízí se nám zde otázka: „*V čem leží ten rozdíl? V čem - ve světle našeho podobenství - tkví ona rozumnost nebo pošetilost?*“

1. Znakem pravé moudrosti je, že se nevydá předčasně, že vytrvá až do konce. V obraze našeho podobenství to znamená, že své světlo nespotřebuje před půlnocí. V tom je vlastní drama našeho textu. Líčí příběh lidí, kteří jsou připraveni a schopni v neočekávaných, neplánovaných a komplikovaných situacích světlo darovat, příkaz naplnit, ale také příběh těch, kteří světlo předčasně ztrácejí. Podobenství tím míří především k všeobecnému nebezpečí našeho života víry, že ve svém životě a víře příliš brzo ztratíme dech, nedoběhneme až do cíle, vzdáme se, zůstaneme kdesi na půl cesty. Toto nebezpečí musí být vzato vážně. Důležitá je moudrá vytrvalost: „***Bud' věrný až do smrti a dám ti korunu života***“, říká oslavený Kristus ve Zjevení (2,10).

2. Ale naše podobenství vidí ještě dále: světlo prostě může vyhasnout před půlnocí. To znamená: Můžeme selhat, vypovědět právě tehdy, kdy budeme nejvíce potřební a žádání o pomoc. Lampy nebo světla jsou nutné právě v temné noci. Vypovědět právě zde znamená vypovědět v rozhodujícím okamžiku. Známe to z osobních zkušeností. Jsou lidé, kteří v jasných dnech září jako maják, v jasných dnech, kdy jsou okolnosti a poměry přehledné. Přestávají však zářit a ukrývají se právě tam a tehdy, kdy přichází tma, kdy se v bouřích života, těžkých okolnostech stává cesta nejistou, kdy je orientace nezbytná a stává se životně důležitou. To je ve světle našeho podobenství tou pošetilostí. V hodině osvědčení v hodině pravdy pro které je olej víry určený - s prázdnými lampami, bez oleje, spotřebovaní a bezmocní.

3. A můžeme ještě vzpomenout jednu pošetilost, které můžeme ve sboru nebo osobním životě podléhat, a sice, že světlo víry může být spotřebováno podružnými záležitostmi. Vyčerpáváme se někdy - patrně dobře míněnými - aktivitami, kterými se mohou docela dobře nebo lépe zabývat jiní a uniká nám to, kde jsme zavázáni, kde jako církve a křesťané jsme zvláště pověřeni: ve vyřízení dobré evangelia. Pak my, kteří máme být „solí země“ a „světlem světa“ se stáváme „solí zmařenou“ a „světlem ukrytým“. I zde je potřebná moudrost víry.

Naše podobenství končí nepřeslechnutelnou výzvou: „***Proto bděte, neboť nevíte dne, ani hodiny***“. Toto slovo zde zní nejprve jako všeobecný pokyn k bdělému žití. Žalmista ví o ohraňené lhůtě k životu a prosí Boha: „***Nauč nás počítat naše dny, ať získáme moudrost srdce***“ (Ž 90,12). I toto patří k moudrosti víry: střízlivé vědomí vlastního konce a stálá připravenost, jak říká apoštol Pavel: „***vykupujte čas***“ (Ef 5,16), nenechat uplynout dny bez cíle. Ale text míří ještě dále. V Bibli kralické oproti Ekumenickému překladu je ještě přídavek: „***Bděte tedy, protože neznáte den ani hodinu, ve kterou Syn člověka přijde***“. To je ta pravá pointa našeho podobenství: „*Na tento konec a cíl myslí především, když uplyvá čas. Toto nezaspí - Syna člověka!*“.

Známe svoji lidskou ospalost, i to, že naše možnosti jsou omezeny, vše se do života nevejde i z toho, co se nám zdá jako dobré a milé. Máme zvážít a rozhodnout o co nám půjde, co bude naším životním cílem. Vždy zůstává mnohé z toho, co je nám milé, co ale musíme nechat za svými zády, a jako apoštol Pavel: „***upřít zrak k tomu, co je přede mnou***“ (Fp 3,13). Náš text jednoznačně ukazuje k přicházejícímu Pánu. Kristus je naše budoucnost a tedy i měřítko všeho. To znamená: můžeš mnohé ve svém životě propást a zmeškat, ale toto jediné propást nesmíš. Mnohé zástupy lidí jdou kolem nás, ale zástup Boží, zástup přicházejícího Syna člověka, onen svatební průvod, kolem sebe projít nenech. „***Bděte tedy!***“, nezůstaň přede dveřmi.

Občas jsme slýchávali - nebo ještě slýcháme - otázky: „Odevzdal jsi svůj život Pánu?“, „Máš jistotu spasení?“... Možná se nám takové a podobné otázky zdály dotěrné. Ale tyto otázky mají nakonec své biblické oprávnění. A snad právě v čase jaký žijeme dnes, kdy svět opanovala všelijaká náboženská nezřetelnost, kdy dochází ke směřování mnohých náboženských důrazů - všechno to otupuje křesťanskou bdělost a vyhlížení přicházejícího Spasitele. Zde tato otázka po osobním vztahu ke Kristu je na místě. A nejen otázka, ale především jednoznačná apoštolská odpověď: „**V nikom jiném není spásy; není pod nebem jiného jména, zjeveného lidem, jímž bychom mohli být spaseni než jméno Ježíš Kristus**“ (Sk 4,12), „**Ježíš Kristus je ten kámen, který stavitelé odmítli, ale on se stal kamenem úhelným**“ (Sk 4,11).

Je to příliš úzkoprsé? Myslím, že ne. Bible ukazuje právě na toto jediné Jméno. Jestliže sledujeme souvislost textu, pak po tomto podobenství „O deseti družičkách“ na konci kapitoly, se objevuje podobný motiv posledního soudu. Je tu naznačená stejná otázka po setkání se Synem člověka. Jeho odpověď - odpověď Syna člověka - je ohromující a zarážející: „**Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nejnepatrnějších bratří, mně jste učinili**“ (Mt 25,40). Nepochybně, ta osobní, všerozhodující otázka po našem vztahu k Ježíši Kristu je plně a vpravdě evangelijně zodpovězena jen v onom horizontu solidarity se spolubližními a služby jim. „Olej víry“ zde není jen pro vlastní potřebu a spotřebu, ale také a především pro „nejnepatrnější bratry a sestry“ a to podle Ježíše znamená: „*pro hladové, žíznící, cizáky, bezdomovce, nemocné,*“ atd. (v.35n).

Ano, „**není žádného jiného jména pod nebem daného lidem**“, směřujme k němu! Toto Jméno, tento Ježíš nepřichází za námi sám a nepotkává nás sám, ale se svými a ve svých bratřích a sestřích. Nezaspěme ho! Nezaspěme je! „**Bděte tedy, protože neznáte den ani hodinu.**“

Amen.